

CYNLLUN YSGOLION HEDDWCH CYMRU

ADNODDAU ATEGOL

Mae nifer o adnoddau y gallwch eu defnyddio a fydd yn eich cynorthwyo yn eich gwaith ar draws y cwricwlwm o ddod yn Ysgol Heddwch. Mae rhai o'r rhain wedi'u rhestru isod. Ein bwriad yw parhau i ychwanegu at y rhestr. Os gallwch chi argymhell adnoddau eraill rydych wedi'u defnyddio, rhowch wybod i ni. (Byddai'n arbennig o dda pe bai gennych restr o straeon a nofelau a all fod yn sail i waith creadigol Cymraeg a Saesneg, ac a all fod yn sail i waith celf.)

Mae holl adnoddau Cymru dros Heddwch yn ddwyieithog, a byddant yn cael eu gosod ar yr Hwb yn eu ffurf gorffenedig.

Adnoddau Cymru dros Heddwch – ar gael nawr:

1. Cofio dros Heddwch

Mae'r pecyn yma yn cefnogi disgyblion CA2-CA4 i ddeall sgil-ffaith y Rhyfel Byd Cyntaf a rhyfeloedd dilynol ar bobl gyffredin yng Nghymru a'r tu hwnt, gan gynnwys yr effaith ar fenywod a phlant, ffoaduriaid a cheiswyr lloches, a'r rhai sydd wedi goroesi rhyfel – ddoe a heddiw.

Ar gael ar yr Hwb. <http://hwb.llyw.cymru/>

Cymraeg: <https://hwb.gov.wales/resources/resource/3232dcf7-1089-4087-883e-f43067e4acfb/cy>

Saesneg: <https://hwb.gov.wales/resources/resource/3232dcf7-1089-4087-883e-f43067e4acfb/en>

2. Beth yw Heddwch?

Deunyddiau gweithdy i gefnogi disgyblion CA3-4 i archwilio beth mae 'heddwch' yn ei olygu, beth yw nodweddion arwr, a beth gall pobl ifanc ei wneud i greu byd mwy heddychlon.

Ar gael ar yr Hwb. <http://hwb.llyw.cymru/>

Cymraeg: <https://hwb.gov.wales/resources/resource/438a1c59-244e-4cfb-94fc-5d3533933882/cy>

Saesneg: <https://hwb.gov.wales/resources/resource/438a1c59-244e-4cfb-94fc-5d3533933882/en>

3. Sefyll dros eich credoau

Mae'r adnodd hwn yn caniatáu i ddysgwyr CA2 (Blynyddoedd 5-6) edrych ar y dewisiadau oedd yn wynebu pobl yn ystod y Rhyfel Byd Cyntaf, a chanlyniadau'r penderfyniadau a wnaed i unigolion a'u teuluoedd. Drwy edrych ar astudiaethau achos, mae disgyblion yn ystyried rôl cydwybod ac argyhoeddiad wrth wneud

penderfyniadau, ac yn meddwl am y ffordd mae hyn yn wir am eu bywydau eu hunain. Mae gweithgareddau dilynol yn cynnwys cyfleoedd ysgrifennu creadigol, celf, amser cylch ac ymchwil

Ar gael ar yr Hwb. <https://hwb.llyw.cymru/>

Cymraeg: <https://hwb.gov.wales/resources/resource/9063a670-9d71-4706-b972-11ef774cd510/cy>

Saesneg: <https://hwb.gov.wales/resources/resource/9063a670-9d71-4706-b972-11ef774cd510/en>

4. **Cydwybod a dewis**

Mae'r pecyn hwn yn cefnogi disgyblion CA3-4 wrth edrych yn feirniadol ar y dewisiadau anodd roedd rhaid i bobl, gan gynnwys gwrthwynebwyr cydwybodol, eu gwneud yn ystod y Rhyfel Byd Cyntaf. Mae gweithgareddau'n cynnwys ystyried astudiaethau achos a chwarae rôl, ynghyd ag edrych ar sefyllfaoedd tebyg heddiw.

Ar gael ar yr Hwb. <https://hwb.llyw.cymru/>

Cymraeg: <https://hwb.gov.wales/resources/resource/87f77bd7-9339-4512-810e-424baa1cfd6a/cy>

Saesneg: <https://hwb.gov.wales/resources/resource/87f77bd7-9339-4512-810e-424baa1cfd6a/en>

5. **Canllaw Hanesion Heddwch Cudd ar gyfer Ysgolion a Grwpiau Cymunedol**

Ar gyfer athrawon a chydlynwyr cymunedol mae'r pecyn offer byr a syml yma, i'w ddefnyddio gyda grwpiau neu unigolion sy'n gwneud prosiectau hanesion heddwch cudd hunan-arwain. Gellir ei ddefnyddio gyda CA2-4

Ar gael ar wefan Cymru dros Heddwch:

http://www.cymrudrosheddwach.org/wfp/Hanesion_Cudd.html

Cymraeg: <https://wcia.sharepoint.com/walesforpeace/Shared%20Documents/Histori es/Handbook%20WELSH.pdf?e=4%3A9b8eebe3deed435c8e4bf717a3eb0d75>

Saesneg: <http://www.walesforpeace.org/images/user/Hidden%20Histories%20Guide %20FINAL%20ENG.2.pdf>

6. **Pecyn Dysgu ar Neges Heddwch ac Ewyllys Da yr Urdd**

Mae'r pecyn hwn yn cynnwys trosolwg o'r ysbrydoliaeth y tu ôl i hanes y Neges, gweithgareddau ar draws y cwricwlwm ar y Neges; Pecyn Offer ar gyfer Gweithredu i bobl ifanc ac ysgolion – syniadau ar gyfer ymwneud â'r Neges a gweithredu arni. (CA2-4)

Ar gael ar Hwb: <https://hwb.llyw.cymru/>

Cymraeg: <https://hwb.gov.wales/search?query=neges&strict=true&popupUri=%2FResource%2F34bea9cb-f9de-4390-8460-22b631bc78c0>

Saesneg: <https://hwb.gov.wales/search?query=urdd&strict=true&popupUri=%2FResource%2F34bea9cb-f9de-4390-8460-22b631bc78c0>

7. Gwrthwynebiad Ddoe a Heddiw:

Mae'r pecyn hwn yn edrych ar yr hyn ddigwyddodd i'r rhai a wrthsafodd ryfel, ddoe a heddiw. Mae'n cefnogi gwaith meddwl yn feirniadol a chwestiynu ynghylch materion gwrthdaro, gwrthsefyll a mynegi safbwyntiau, ac mae'n cynnwys pecyn offer ar gyfer pobl ifanc i'w helpu i ddatblygu prosiectau ar faterion o bryder iddynt heddiw. Yn addas ar gyfer CA3-4.

Ar gael ar Hwb: <https://hwb.llyw.cymru/>

Cymraeg: <https://hwb.gov.wales/search?query=Gwrthwynebiad&strict=true&popupUri=%2FResource%2F14b275bc-15c8-4b85-a104-221fbefe2ce8>

Saesneg: <https://hwb.gov.wales/search?query=Objection&strict=true&popupUri=%2FResource%2F14b275bc-15c8-4b85-a104-221fbefe2ce8>

Adnoddau Cymru dros Heddwch – i ddod:

Bydd yr adnoddau isod ar gael o fis Ionawr 2019 ymlaen.

1. Pecyn ar Ffoaduriaid a Cheiswyr Lloches

- a. Ar y cyd â Chanolfan Materion Rhyngwladol Cymru a Dysgu Byd-eang Cymru, bydd y pecyn hwn yn edrych ar brofiadau ffoaduriaid a cheiswyr lloches, gan gynnwys astudiaethau achos o dreftadaeth heddwch Cymru. Bydd gweithgareddau ategol yn annog creadigrwydd a meddwl yn feirniadol, ac yn cynnwys gweithgareddau ar draws y cwricwlwm a chwarae rôl.

2. Creu Newid er mwyn Heddwch – pecyn ymarferol i heddychwyr ifanc

3. **Sut i ddod yn Ysgol Heddwch** (**Byddem yn gwerthfawrogi sylwadau gennych ar y pecyn hwn yn fawr – yn enwedig unrhyw astudiaethau achos o weithgareddau rydych wedi'u datblygu yn eich ysgol sydd wedi bod yn llwyddiannus – a sut maen nhw wedi effeithio ar y disgyblion, y staff a'r ysgol*). Rydyn ni'n dymuno i hwn fod yn ganllaw arfer da.

4. 'Lleisiau Di-drais'

- a. Astudiaethau achos o'r rhai sydd wedi defnyddio dulliau di-drais i ymgyrchu dros newid, gan gynnwys meddwl yn feirniadol ynghylch democratiaeth, problemau a dewis.

5. Canllawiau byr ar:

- a. Sut i gynnal prosiect treftadaeth ddigidol
- b. Sut i gynnal prosiect creadigol
- c. Sut i gynnal cynhadledd (heddwch)
- ch. Sut i gynnal arolwg o safbwyntiau pobl ifanc

Adnoddau eraill:

(Gweler www.quaker.org.uk/resources/free-resources/teaching-resources-2)

1. Addysg Heddwch

Pecyn yn cynnwys deg gwasanaeth, gweithgareddau dilynol, adnoddau, gweddïau a myfyrdodau ar heddwch sy'n addas i blant rhwng 5-12 oed.

Ar gael ar Hwb.

Cymraeg:

<https://hwb.gov.wales/search?query=heddwch&popupUri=%2FResource%2F1ad397ca-80c8-4bc9-9bcd-2413e248fd2f>

Saesneg:

<https://hwb.gov.wales/search?query=teachpeace&popupUri=%2FResource%2F1ad397ca-80c8-4bc9-9bcd-2413e248fd2f>

2. Wythnos Heddwch

Mae'r pecyn yn cynnwys popeth sydd ei angen ar ysgolion cynradd ac uwchradd i gynnal wythnos prosiect ysgol gyfan oddi ar yr amserlen yn ymwneud â heddwch a hawliau dynol. Mae'n llawn syniadau a gweithgareddau.

Ar gael i'w lawrlwytho yn rhad ac am ddim o wefan Y Crynwyr ym Mhrydain yma [Saesneg yn unig ar hyn o bryd]:

www.quaker.org.uk/resources/free-resources/peace-week-resources

Bydd y fersiwn Gymraeg ar gael yn fuan.

3. Fly Kites not Drones

Mae'r pecyn yma'n dod ag ystod o ddeunyddiau dysgu am heddwch a hawliau dynol ynghyd. Mae hefyd yn cynnwys canllaw ar gyfer creu a hedfan eich barcud dros heddwch eich hun. Gwnaed yr adnodd dysgu hwn yng ngwledydd Prydain, ond daw'r ysbrydoliaeth o Affganistan, gwlad sydd wedi profi tri degawd o ryfel parhaus, yn cynnwys ymosodiadau drôn arfog.

Ar gael i'w lawrlwytho yma yn rhad ac am ddim:

<http://www.flykitesnotdrones.org/resources>

Bydd fersiwn Gymraeg o'r pecyn yma ar gael o fis Medi 2018 ymlaen.

4. Ailfeddwl Diogelwch ar gyfer Byd Cyfiawn a Heddychlun

Yn rhan o'r prosiect Ailfeddwl Diogelwch, dyma adnodd ar y cyd rhwng y Crynwyr a Forces Watch. Mae'r adnoddau hyn yn addas ar gyfer ysgolion cynradd ac uwchradd.

Yn aml, caiff 'diogelwch' ei fframio fel pryder ynghylch amddiffyn, ond mae llawer o bryderon diogelwch eraill rydyn ni'n eu hwynebu ar lefel unigol, leol, genedlaethol a byd-eang. Mae pobl ifanc yn llawn digon ymwybodol o'r pethau sy'n peri iddynt deimlo'n anniogel ar wahanol lefelau, a gallant ddechrau meddwl am eu rhan nhw yn y gwaith o siapio byd mwy diogel.

Saesneg yn unig.

Gweler: <https://rethinkingsecurity.org.uk/education/>

5. Amrediad eang o adnoddau ar y Rhyfel Mawr:

Gweler wefan Hwb ar gyfer athrawon yng Nghymru:

<https://hwb.gov.wales/search?query=y Rhyfel Mawr>

6. Adnoddau ar yr Ail Ryfel Byd:

Gweler wefan Hwb ar gyfer athrawon yng Nghymru:

<https://hwb.gov.wales/search?query=Yr Ail Ryfel Byd>